

OPIS PRZEDMIOTU (MODUŁU KSZTAŁCENIA) – SYLABUS

1.	Nazwa przedmiotu (modułu) w języku polskim Konwersatorium specjalizacyjne – antropologia historyczna	
2.	Nazwa przedmiotu (modułu) w języku angielskim Seminar specialisation – historical anthropology	
3.	Jednostka prowadząca przedmiot Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Wrocławskiego	
4.	Kod przedmiotu (modułu) MK II/8	
5.	Rodzaj przedmiotu (modułu)- <i>obowiązkowy lub fakultatywny</i> Przedmiot obowiązkowy	
6.	Kierunek studiów Etnologia i antropologia kulturowa	
7.	Poziom studiów (<i>I lub II stopień lub jednolite studia magisterskie</i>) II stopień	
8.	Rok studiów (<i>jeśli obowiązuje</i>) I	
9.	Semestr - <i>zimowy lub letni</i> Semestr letni	
10.	Forma zajęć i liczba godzin Konwersatorium 30 godz.	
11.	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, osoby prowadzącej zajęcia Jarosław Syrnyk, dr hab.	
12.	<p>Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu (modułu) oraz zrealizowanych przedmiotów</p> <p>Ukończone studia licencjackie na kierunku humanistycznym, pedagogicznym lub nauk społecznych</p> <p>Wiedza: student ma podstawową wiedzę o miejscu oraz znaczeniu nauk humanistycznych i społecznych w systemie nauk, także ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej; zna podstawową terminologię nauk humanistycznych i społecznych (K_W01, K_W02).</p> <p>Umiejętności: student umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, rozwiązywać konkretne problemy i proponować odpowiednie rozstrzygnięcia, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego; potrafi dokonać analizy własnych badań i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w kolejnych przedsięwzięciach (K_U04, K_U09).</p> <p>Kompetencje społeczne: student jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych, zarówno indywidualnych, jak i zespołowych; wykazuje aktywność w grupie, przyjmując w niej różne role (np. współwykonawcy, wykonawcy projektu) (K_K02).</p>	
13.	Cele przedmiotu Zapoznanie studentów z przedmiotem, celem, perspektywą i metodami antropologii historycznej, jej źródłami, uwarunkowaniami powstania i kontekstami funkcjonowania, a także wskazanie elementów wspólnych dla historii nieklasycznej i antropologii kulturowej (interdyscyplinarność oraz holizm).	
14.	Zakładane efekty kształcenia	Symbole kierunkowych efektów

	<p>- posiada wiedzę o różnych formach postrzegania/rozumienia czasu/przeszłości/historii na przestrzeni wieków w różnych kulturach świata; dysponuje wiedzą w zakresie pojęć stosowanych w nieklasycznej historiografii (szczegółowo wymienione w punkcie 15)</p> <p>- ma podstawową wiedzę o historycznym aspekcie funkcjonowania człowieka i historyczności badań naukowych</p> <p>- posiada podstawową wiedzę w zakresie metod stosowanych w obrębie historiografii klasycznej i nieklasycznej w tym krytyki źródeł, opisu gęstego, ANT, wywiad pogłębiony</p> <p>- potrafi zdefiniować pojęcie antropologia historyczna, rozróżnia rodzaje historiografii, potrafi wskazać podobieństwa pomiędzy historią i antropologią kulturową</p> <p>- posiada umiejętność wykorzystywania, integrowania oraz zastosowania wiedzy z zakresu antropologii historycznej</p> <p>- posiada umiejętność merytorycznego argumentowania, z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych badaczy, pojęć poznanych w trakcie zajęć i formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań z wykorzystaniem wiedzy i umiejętności wyniesionych z zajęć antropologii historycznej</p> <p>- potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (np. badawczego, edukacyjnego, popularyzatorskiego)</p> <p>- poprzez pogłębioną wiedzę z zakresu antropologii historycznej i rozumienie pojęć tożsamość, polityka historyczna przez co ma dodatkowe kompetencje do aktywnego uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata, jest otwarty na inicjatywy organizacji pozarządowych (NGO)</p>	<p>kształcenia K_W05;</p> <p>K_W08;</p> <p>K_W09</p> <p>K_U01;</p> <p>K_U05;</p> <p>K_U07</p> <p>K_K03;</p> <p>K_K06</p>
15.	<p>Treści programowe</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Założenia ontologiczno-epistemologiczne (<i>byt, ontologia, epistemologia, koncepcje prawdy, poznanie utajone, przypadek, chaos, kreacjonizm, emanatyzm, materializm</i>) 2. Status naukowy historii (<i>definicje nauki, paradygmat, Thomas Kuhn, dedukcja-</i> 	

	<p><i>korelacja-opis, prawda, obiektywizm, narracja historyczna, hermeneutyka</i>)</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Oblicza historiografii (<i>Herodot, Giambattisto Vico, Leopold von Ranke, szkoła Annales, historiografia klasyczna i nieklasyczna, postmodernizm</i>) 4. Zwrot językowy (<i>Hayden White, tropologia, semiotyka</i>) 5. Przedmiot, perspektywa i metoda antropologii historycznej 6. Pamięć i tożsamość (<i>mneme i anamnesis, Arystoteles, Platon, pamięć kulturowa, pamięć komunikatywna, pamięć społeczna, postpamięć, miejsca pamięci, tożsamość, polityka historyczna</i>) 7. Komunikacja: język-metafora-mit (<i>mit, znak, signifiant, signifie, mit fundamentalny, jednia, sygnał</i>) 8. Jednostka-społeczeństwo-władza (<i>definicje władzy, biowładza, przemoc symboliczna, figura „kozła ofiarnego”, legitymacja władzy</i>) 9. Genocide Studies oraz zwrot etyczny (<i>Holokaust, ludobójstwo</i>) 10. Studia postkolonialne (<i>teoria postkolonialna</i>) 11. Mikrohistoria (<i>Pascal, historie grup wykluczonych, marginalizowanych, mniejszości; mikrohistoria vs. makrohistoria</i>) 12. Współczesna biografistyka (<i>ujęcie socjologiczne, historyczne, antropologiczne, autobiografie</i>) 13. Metoda antropologii historycznej: od krytyki źródeł do „opisu gęstego” (<i>krytyka źródłowa, „opis gęsty”, ANT, teoria gier, semiotyka, wywiad pogłębiony</i>) 14. Perspektywy antropologii historycznej (<i>praktyczne zastosowania, antropolog jako tłumacz</i>)
16.	<p>Zalecana literatura:</p> <p>Ad. 15.1</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Stary Testament, Ks. Wyjścia, 3,14.</i> ▪ Heller Michał, <i>Filozofia przypadku. Kosmiczna fuga z preludium i codą</i>, Kraków 2015, s. 5-12, 19-34. ▪ Underwood G., Wright J. E.H., <i>Poznanie z udziałem świadomości i bez udziału świadomości [w:] Utajone poznanie. Poznawcza psychologia nieświadomości</i>, red. G. Underwood, Gdańsk 2004, s. 10-12. ▪ Cassirer Ernst, <i>Esej o człowieku. Wstęp do filozofii kultury</i>, Warszawa 1998, s. 41-76. ▪ Wrzosek Wojciech, <i>Historia – Kultura – Metafora. Powstanie nieklasycznej historiografii</i>, Wrocław 2010, s. 19-24. <p>Ad. 15.2</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kamiński Stanisław, <i>Nauka i metoda. Pojęcie nauki i klasyfikacja nauk</i>, Lublin 1998, s. 13-27, 189-207. ▪ Dybel Paweł, <i>Oblicza hermeneutyki</i>, Kraków 2012, s. 8-108. ▪ Topolski Jerzy, <i>Jak się pisze i rozumie historię. Tajemnice narracji historycznej</i>, Poznań 2008, s. 291-304, 313-322. <p>Ad. 15.3</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Herodot, <i>Dzieje, ...s. 68, 92-95</i> (wersja cyfrowa: http://filozofia.3bird.net/download/archeologia/archeologia-herodot-dzieje.pdf) ▪ Kelley Donald R., <i>Oblicza historii. Badanie przeszłości od Herodota do Herdera</i>, Warszawa 2010, s. 13-34, 274-314. ▪ Wrzosek Wojciech, <i>Historia – Kultura – Metafora. Powstanie nieklasycznej historiografii</i>, Wrocław 2010, s. 25-38. ▪ Kowalewski Jacek, <i>O źródłach historiograficznych zmagani z obcością [w:] Atena i</i>

Arachne. Która z nich piękniej tkaninę wyszywa. Historia i antropologia, pod red. J. Eichstaedta i K. Piątkowskiego, Ożarów-Wieluń 2012, s. 37-48.

- **Pleskot Patryk**, „Trawienie” Levi-Straussa. Próby zastosowania strukturalizmu w historiografii „Annales”: teoria „długiego trwania” i antropologia historyczna, „Zeszyty Etnologii Wrocławskiej” 2011, nr 1-2(14-15).

Ad. 15.4

- **Topolski Jerzy**, *Jak się pisze i rozumie historię. Tajemnice narracji historycznej*, Poznań 2008, s. 66-82.
- **Domańska Ewa**, *Wokół Metahistorii* [w:] Hayden White, *Poetyka pisarstwa historycznego*, Kraków 2010, s. 7-30.
- **Eco Umberto**, *Teoria semiotyki*, Kraków 2009, s. 3-50.

Ad. 15.5

- **Stomma Ludwik**, *Zmiana i trwanie*, „Rocznik Antropologii Historii” 2011, nr 1.
- **Guriewicz Aron**, *Historia i antropologia historyczna*, „Polska Sztuka Ludowa - Konteksty 1997”, t. 51, z. 1-2.
- **Wrzosek Wojciech**, *Historia - Kultura - Metafora. Powstanie nieklasycznej historiografii*, Wrocław 2010, s. 128-150.

Ad. 15.6

- **Halbswachs Maurice**, *Społeczne ramy pamięci*, przekład i wstęp M. Król, Warszawa 2008, s. 9-65.
- **Rosińska Zofia**, *Praca pamięci* [w:] *Kultura jako pamięć. Posttradycyjalne znaczenie przeszłości*, red. E. Hałas, Kraków 2012, s. 107-124.
- **Tarkowska Elżbieta**, *Pamięć w kulturze terażniejszości* [w:] *Kultura jako pamięć. Posttradycyjalne znaczenie przeszłości*, red. E. Hałas, Kraków 2012, s. 17-37.
- **Kaźmierska Kaja**, *Współczesna pamięć komunikacyjna i kulturowa. Refleksja inspirowana koncepcją Jana Asmana* [w:] *Kultura jako pamięć. Posttradycyjalne znaczenie przeszłości*, red. E. Hałas, Kraków 2012, s. 43-61.
- **Nora Pierre**, *Między pamięcią i historią: Les lieux de Memoire* [w:] *Tytuł roboczy: Archiwum*, cz. 2, red. M. Ziółkowska, A. Leśniak, Łódź 2009.

Ad. 15.7

- **Topolski Jerzy**, *Jak się pisze i rozumie historię. Tajemnice narracji historycznej*, Poznań 2008, s. 169-179.
- **Barthes Roland**, *Mitologie*, Warszawa 2008, s. 239-271.
- **Leach Edmund**, *Kultura i komunikowanie*, Warszawa 2010, s. 13-22.

Ad. 15.8

- **Foucault Michael**, *Bezpieczeństwo, terytorium, populacja*, Warszawa 2010, s. 23-48, 466-490.
- **Iggers G. G.**, *Użycia i nadużycia historii: o odpowiedzialności historyka w przeszłości i obecnie* [w:] *Pamięć, etyka i historia. Anglo-amerykańska teoria historiografii lat dziewięćdziesiątych (Antologia przekładów)*, red. E. Domańska, Poznań 2006.

Ad. 15.9

- **Ankersmit Frank**, *Pochwała subiektywności* [w:] *Pamięć, etyka i historia. Anglo-amerykańska teoria historiografii lat dziewięćdziesiątych (Antologia przekładów)*, red. E. Domańska, Poznań 2006.
- **Domańska Ewa**, *Wprowadzenie: Pamięć, etyka i historia* [w:] *Pamięć, etyka i historia*.

Anglo-amerykańska teoria historiografii lat dziewięćdziesiątych (Antologia przekładów), red. E. Domańska, Poznań 2006.

- **Kurkowska-Budzan Marta**, *Informator, świadek historii, narrator – kilka wątków epistemologicznych i etycznych oral history*, „Wrocławski Rocznik Historii Mówionej”, 2011.
- **Nijakowski Lech**, *Rozkosz zemsty Socjologia historyczna mobilizacji ludobójczej*, Warszawa 2013, s. 33-41, 70-86.

Ad. 15.10

- **Domańska Ewa**, *Badania postkolonialne [w:] Leela Gandhi, Teoria postkolonialna: wprowadzenie krytyczne*, przeł. Jacek Serwański. Poznań 2008, s. 157–165.
- **Chakrabarty Dipesh**, *Historie mniejszości, przeszłości podrzędne*, przeł. Ewa Domańska [w:] *Teoria wiedzy o przeszłości na tle współczesnej humanistyki*. Antologia, pod redakcją Ewy Domańskiej, Poznań 2010, s. 386–412.
- **Elkins Caroline**, *Rozliczenie z imperium. Przemilczana historia brytyjskich obozów w Kenii*, Warszawa 2013, przedmowa, rozdział IX lub X
- **Sowa Jan**, *Fantomowe ciało króla. Peryferyjne zmagania z nowoczesną formą*, Kraków 2011, s. 7–43.

Ad. 15.11

- **Zemon Davies Natalie**, *Kobiety na marginesach. Trzy siedemnastowieczne życiorysy*, Warszawa 2012, s. 13-70.
- **Darnton Robert**, *Wielka masakra kotów i inne epizody francuskiej historii kulturowej*, Warszawa 2012, s. 93-126, 169-218.

Ad. 15.12

- **Topolski Jerzy**, *Jak się pisze i rozumie historię. Tajemnice narracji historycznej*, Poznań 2008, s. 257-265.
- **Stenequist E.V.**, *Cykl życia człowieka marginalnego*, tłum. P. Polak [w:] *Metoda biograficzna w socjologii*. Antologia tekstów, red. K. Kazimierska, Kraków 2012.
- **Kohli M.**, *Biografia: relacja, tekst, metoda* tłum. M. Kierzkowski [w:] *Metoda biograficzna w socjologii*. Antologia tekstów, red. K. Kazimierska, Kraków 2012.
- **Strauss A.L.**, *Światy społeczne i społeczeństwo* tłum. K. Waniek [w:] *Metoda biograficzna w socjologii*. Antologia tekstów, red. K. Kazimierska, Kraków 2012.

Ad. 15.13

- **Domańska Ewa**, *Jakiej metodologii potrzebuje współczesna humanistyka?*, „Teksty drugie” 2010, nr 1–2, s. 45–54.
- **Geertz Clifford**, *Opis gęsty: w poszukiwaniu interpretatywnej teorii kultury* [w:] idem, *Interpretacja kultur. Wybrane eseje*, Kraków 2005, s. 17-47.
- **Latour Bruno**, *Przedmioty także posiadają sprawczość*, przeł. Aleksandra Derra [w:] *Teoria wiedzy o przeszłości na tle współczesnej humanistyki*. Antologia, pod redakcją Ewy Domańskiej, Poznań 2010, s. 519-554.
- **Arbiszewski Krzysztof**, *Teoria Aktora-Sieci Bruno Latoura*, „Teksty Drugie” 2007, nr 1-2, s. 113-126.
- **Lewellen Ted C.**, *Antropologia polityczna*, Kraków 2010, rozdział: Jednostka na arenie politycznej: teoria działania i teoria gier
- **Nijakowski Lech**, *Rozkosz zemsty Socjologia historyczna mobilizacji ludobójczej*, Warszawa 2013, s. 377-378.

Ad. 15.14

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kowalewski Jacek, <i>O źródłach historiograficznych zmagani z obcością</i> [w:] <i>Atena i Arachne. Która z nich piękniej tkaninę wyszywa. Historia i antropologia</i>, red. J. Eichstaedt i K. Piątkowski, Ożarów-Wieluń 2012. ▪ Sánchez-Marcos F., <i>Historyk jako tłumacz</i> [w:] <i>Pamięć, etyka i historia. Anglo-amerykańska teoria historiografii lat dziewięćdziesiątych (Antologia przekładów)</i>, red. E. Domańska, Poznań 2006. ▪ Brocki Marcin, <i>Antropologia i historia wobec mityzacji przeszłości</i>, „Rocznik Antropologii Historii”, 2012, nr 1(2).
17.	<p>Forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu, sposób sprawdzenia osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia:</p> <p>wykład: seminarium: laboratorium: konwersatorium: na podstawie ocen cząstkowych wystawianych po każdych zajęciach; średnia arytmetyczna poniżej 2,75 – ocena niedostateczna; 2,75-3,49 – ocena dostateczna; 3,45-3,99 – ocena dostateczna plus; 4,00-4,49 – ocena dobra; 4,5-4,75 – ocena dobra plus, powyżej 4,75 – ocena bardzo dobra inne:</p>
18.	Język wykładowy polski

19. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem: - wykład: - ćwiczenia: - laboratorium: - inne: konwersatorium 30 godz. Konsultacje 15 godz.	45 godz.
Praca własna studenta, np.: - przygotowanie do zajęć: 7 godz. - opracowanie wyników: - czytanie wskazanej literatury: 38 godz. - napisanie raportu z zajęć: - przygotowanie do egzaminu:	45 godz.
Suma godzin	90 godz.
Liczba punktów ECTS	3

*Objaśnienie oznaczeń:

K (przed podkreślnikiem)- kierunkowe efekty kształcenia

W - kategoria wiedzy w efektach kształcenia

U - kategoria umiejętności w efektach kształcenia

K (po podkreślniku) - kategoria kompetencji społecznych w efektach kształcenia

01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia